

Magyarország nemzetközi fejlesztési együttműködési programja

Jelenlegi helyzet

Magyarország – a 2004-től kezdődően az EU-hoz csatlakozott többi tagállamhoz hasonlóan – vállalta, hogy „hivatalos fejlesztési támogatása” a fejlődő országok részére 2015-re el fogja érni a bruttó nemzeti jövedelmének (GNI) 0,33%-át éves szinten. Ennek hatékony kivitelezése érdekében Magyarország a régi és az új donorországokhoz hasonlóan a nemzetközi fejlesztési együttműködési tevékenysége (NEFE) végrehajtására önálló intézményrendszert hozott létre a kormányzaton belül. Hazánkban a Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM) felel e területért, és hosszas előkészítést

Forrás: Heltai Péter twitter

követően az érintett magyar civil szervezetek ajánlásával is összhangban 2014-ben külön törvény¹ és ágazati stratégia² került elfogadásra a szakpolitikára vonatkozóan. Ezen túlmenően hazánk évről évre egyre nagyobb összegeket számol el hivatalos fejlesztési támogatásként, habár az egyelőre még nem végleges adatok szerint 2017-ben jelentős csökkenés következett be. A civilek megítélése szerint a pozitív fejlemények mellett is a valóban hatékony és eredményes nemzetközi fejlesztési együttműködés érdekében a magyar NEFE számos területén szükséges további előrelépés.

- A szakpolitika irányát meghatározni hivatott jelenlegi **stratégia** ebben a formában túl általános, inkább lehetséges, de nem feltétlenül bekövetkező beavatkozási pontokat tartalmaz, és nem jelöl ki konkrét célokat és indikátorokat. Ezeket a stratégiához rendelt cselekvési terv sem pótolja, bár meghatároz néhány konkrét feladatot a kormányzat számára. A szakpolitikai stratégia előírja a regionális tervdokumentumok (szakpolitikai programok) létrehozását is négy földrajzi régióra, amelyek ha elkészültek, akkor sem nyilvánosak.
- A NEFE területén felállított **intézményrendszer** a civilek megítélése szerint túl töredezett, a KKM elvi központi szerepe mellett is alacsony szintű a koordináció a különböző szaktárcák tevékenysége között.
- Számos donorország e speciális szakértelmet igénylő területen külön ún. **végrehajtó ügynökséget** hozott létre, ami a kormányzati nemzetközi fejlesztési tevékenységek egységes alapelveken és szakmai gyakorlaton alapuló megvalósításáért felel. Erre itthon is szükség lenne és a szándék régóta létezik rá, eddig azonban nem történt konkrét lépés a felállítására.

¹ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1400090.TV#lj1id45a9>

² http://nefe.kormany.hu/download/5/f0/a0000/EI%20v%C3%A9gleges%20strat%C3%A9gia_561NEFEFO.pdf

- Forrás és ebből következően kapacitás hiányában a Magyarország által végrehajtott nemzetközi fejlesztési és humanitárius tevékenységek felülvizsgálata legtöbbször a projektek szakmai és pénzügyi ellenőrzését jelenti. Komplex **monitoring és értékelési rendszer** tudásunk szerint egyelőre még nem lett kialakítva, így nehéz pontos képet alkotni arról, hogy a támogatott tevékenységek mennyire hatékonyak és eredményesek, kiváltképp a hosszútávú hatások tekintetében.
- 2003-ban a Külügyminisztérium kezdeményezésére megalakult a NEFE Társadalmi Tanácsadó Testület, ami a NEFE területén a **társadalmi egyeztetés** 2014-ig többé-kevésbé strukturált módon működő fóruma volt. Működésének szüneteltetésével a különböző társadalmi szereplőknek jelenleg nincs lehetősége egy közös platform keretében tájékozódni és véleményezni a magyar NEFE-t. Jellemző erre a helyzetre, hogy 2017 második felében lezajlott a stratégia félidejében a stratégia felülvizsgálata, melyhez a társadalmi szereplők nem járulhattak hozzá, és annak eredményét sem ismerhették meg ezidáig.

Javaslatok

- Javasoljuk **az új stratégiai ciklus tervdokumentumaiban egy világosabban körvonalazott NEFE-célrendszer kialakítását**, melyre a stratégia 2020-as végdátuma, illetve a fenntartható fejlődési célok új nemzetközi kontextusa és első öt éves ciklusának zárása mind kiváló apropót jelentenek. A tervek kialakításakor kapjanak sokkal hangsúlyosabb szerepet a fejlesztési hatékonyság alapelvei és jó gyakorlatai, és hazánk legyen aktívabb a fejlesztési hatékonyságot érintő nemzetközi folyamat 2. magas szintű találkozáján meghatározott kezdeményezésekben.
- Az előző ponthoz kapcsolódóan az új stratégiai ciklus arra is lehetőséget ad, hogy a kormányzat kiértékelje a jelenlegi működési rendszer előnyeit és hiányosságait, és a tanulságok alapján megtegye egy **hatékonyabb intézményrendszer kialakításához** szükséges lépéseket.
- A kormányzat dolgozzon ki egy **átfogó, nemcsak a KKM által végrehajtott projektekre vonatkozó monitoring és értékelési rendszert**, melynek részét képezi hazánk nemzetközi vonatkozású tevékenységének előzetes hatásmérése is, és kifejezett célja a környezeti teljesítmény és fenntarthatóság javítása. Ezeknek a folyamatoknak az eredményei váljanak nyilvánossá.
- A KKM az érintett civil szervezetekkel és egyéb szektorokkal együttműködésben dolgozza ki és indítsa be a **társadalmi egyeztetés új és hatékony formáját** a NEFE területén. Ez kapcsolódjon szervesen a fenntartható fejlesztési célok megvalósításához rendelt társadalmi egyeztetési folyamatokhoz.

Összeállította: HAND Szövetség
<http://hand.org.hu/>